

УДК 342.951: 378.016:[657-057.36](477)

СОКУРЕНКО В. В.,

доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
член-кореспондент Національної академії правових наук України,
ректор Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0001-8923-5639>

ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗА НАПРЯМОМ «ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ»

Акцентовано увагу на важливості вироблення оновленої моделі підготовки поліцейських у закладах вищої освіти системи МВС України з урахуванням потреб цього центрального органу виконавчої влади та тих викликів і загроз, що стоять перед нашою державою на шляху створення безпечного середовища. Обґрунтовано необхідність підготовки поліцейських, які б володіли знаннями та навичками у напрямі організації та методології обліку, оподаткування, аудиту й аналізу діяльності суб'єктів господарювання, враховуючи особливості підприємств малого бізнесу, виробничої, банківської та бюджетної сфер із поглибленим знанням інформаційних систем і технологій в обліку й аудиті. Установлено основні компетентності, якими мають володіти поліцейські за напрямом підготовки «Облік та оподаткування».

Ключові слова: заклади вищої освіти, МВС України, Національна поліція, економічна безпека, підготовка поліцейських, облік, оподаткування, аудит.

Необхідною передумовою забезпечення ефективності виконання покладених на органи та підрозділи МВС України завдань є запровадження якісно нової моделі освіти, орієнтованої на підвищення якості підготовки фахівців (поліцейських). Для якісної підготовки конкурентоспроможних фахівців потрібна відповідна система навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що передбачає отримання сукупності систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних та інших компетентностей, що мають системно і поетапно здобуватися під час виконання навчальних планів за допомогою відповідного методичного забезпечення, в тому числі навчальної літератури. Безумовно, під час вироблення оновленої моделі підготовки поліцейських необхідно обов'язково враховувати потреби самого МВС України, зважати на ті загрози, які сьогодні стоять перед українським суспільством на шляху до створення безпечного середовища, в межах якого кожен громадянин має почуватися у безпеці та довіряти правоохоронним органам. Крім того, необхідно обов'язково прогнозувати потенційні ризики та загрози, що можуть виникнути у майбутньому, що дозволить своєчасно відреагувати на них шляхом оновлення правового інструментарію, який використовується в діяльності правоохоронних органів, зокрема органів поліції.

Одним із завдань, що сьогодні стоять перед системою правоохоронних органів (зокрема, перед підрозділами МВС України, НАБУ, ДБР і новоствореним Бюро економічної безпеки України), є створення умов для забезпечення фінансової та економічної безпеки, чого можна досягти шляхом вироблення ефективного механізму протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам фінансовій та економічній сферам, виявлення адміністративних і кримінальних правопорушень у вказаних сферах та притягнення осіб, винних у їх вчиненні, до юридичної відповідальності.

Незважаючи на створення на початку 2021 року Бюро економічної безпеки України, діяльність якого спрямовано саме на запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності, сьогодні важливого значення набуває не лише створення належних умов для його діяльності, а й налагодження взаємодії Бюро з іншими правоохоронними органами, зокрема органами поліції, стосовно забезпечення економічної безпеки держави, збору, акумулювання та використання інформації

щодо економічної злочинності, що вимагає підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних своєчасно виявити факти негативного впливу на національну економіку, сприяння її тінізації, витоку капіталу та інших негативних явищ, які уповільнюють темпи економічного зростання та загрожують національним інтересам у сфері економіки.

Сучасна юридична практика свідчить про те, що важливою частиною професійної компетенції працівників правоохоронних органів, зокрема поліцейських окремих підрозділів органів поліції, є економіко-правові знання та вміння їх вдало застосовувати, зокрема для викриття та доказування фактів вчинення правопорушень економічної спрямованості. У системі органів поліції виконання вказаних завдань належить насамперед до компетенції Департаменту стратегічних розслідувань та Департаменту кримінального розшуку.

Зважаючи на це, сьогодні важливого значення набуває створення умов для підготовки поліцейських, які б мали знання та навички у напрямі організації та методології обліку, оподаткування, аудиту й аналізу діяльності суб'єктів господарювання, враховуючи особливості підприємств малого бізнесу, виробничої, банківської та бюджетної сфер із поглибленим знанням інформаційних систем і технологій в обліку та аудиті. На жаль, у системі закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання вже тривалий час відсутня практика підготовки категорії фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання та прикладні проблеми у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту й оподаткування, і лише з 2021 року у Харківському національному університеті внутрішніх справ розпочато набір курсантів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» за освітньою кваліфікацією «бакалавр з обліку і оподаткування».

Особливістю підготовки такої категорії поліцейських є те, що в межах освітньої програми має відбуватися поєднання теоретичних знань та чіткої практичної спрямованості навчання з організації та методології обліку, оподаткування, аудиту й аналізу діяльності суб'єктів господарювання, враховуючи особливості підприємств малого бізнесу, виробничої, банківської та бюджетної сфер із поглибленим знанням інформаційних систем і технологій в обліку та аудиті, а також дисциплін права та поліцейського спрямування. Особливістю програми має стати її спрямованість на гармонійне формування у здобувача вищої освіти компетентностей у сферах обліку й аудиту та правозастосування, а також правоохоронної діяльності.

Основними спеціальними (фаховими, предметними) компетентностями, які мусять мати фахівці з обліку та оподаткування в органах поліції, є такі:

- здатність забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності, підтримувати публічну безпеку і порядок;
- здатність ефективно застосовувати норми права в професійній діяльності;
- здатність застосовувати знання з безпеки життєдіяльності у професійній діяльності;
- здатність демонструвати розуміння процесу розроблення та ухвалення господарських і фінансових рішень у процесі діяльності підприємств, а також особливостей функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання.

Підготовка фахівців за напрямом «Облік та оподаткування» дозволить забезпечити відповідні підрозділи органів Національної поліції фахівцями, здатними:

- досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінювання прояву окремих явищ, властивих сучасним процесам в економіці;
- використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, вирішення прикладних завдань у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту й оподаткування;
- відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, що ухвалюють рішення;
- застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- здійснювати аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою ухвалення управлінських рішень;

- здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;
- застосовувати методики проведення аудиту;
- ідентифікувати та оцінювати ризики недосагнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів;
- здійснювати зовнішній і внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку й оподаткування;
- застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків;
- демонструвати розуміння вимог до професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної та правової держави.

Слід зазначити, що підготовка фахівців за напрямом «Облік та оподаткування» дозволить створити належні умови для кадрового забезпечення підрозділів Департаменту стратегічних розслідувань і Департаменту кримінального розшуку, діяльність яких безпосередньо орієнтовано на боротьбу з організованою злочинністю, злочинністю в органах державної влади та місцевого самоврядування, протидію корупції, захист прав і свобод людини та громадянина й об'єктів права власності від протиправних посягань. Крім того, підготовка вказаної категорії поліцейських також дозволить забезпечити практично всі підрозділи органів Національної поліції висококваліфікованими фахівцями, здатними реалізовувати такі функції управління, як прогнозування та планування, аналітичне забезпечення і контроль.

Отримано 18.05.2021

